امروز و هر روز با گیلان امروز

۰۱۳۳۲۲۶۸۱۱۵ ۰۱۳۳۲۲۶۸۱۱۳

Gilan-today.com

همکاران گیلان امروز :

وحید اسماعیلی (مسئول تحریریه)، حسین عنبری، سعید سیمیاری، علیرضا خانی، احمد خدمتگزار

نسرین شکوهی راد، وحیده اسماعیلی، شهلا ابراهیم زاده، فرشته فتوحی، سمیرا بشارت

شهرستانها : یاشار مقدم، یدالله کشاورز و محبوبه شالی

روزنامه

گیلان امروز

شنبه ۲۰ دی ۱۳۹۹ | ۲۵ جمادی‌الاولی ۱۴۴۲ | ۹ ژانویه ۲۰۲۱

گیلان امروز

روزنامه اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی گیلان

صاحب امتیاز و مدیر مسوول: **محمدکاظم شکوهی راد**

رشت - خیابان آیت ا... احسان بخش (صیقلان - تختی) ساختمان توسکا طبقه ۳ کدپستی: ۴۱۷۳۷۳۸۰۳۳

تلگرام: ۰۹۱۱۳۸۷۴۱۲۵ تحریریه: ۳۲۲۶۸۱۱۳

امور آگهی ها: ۳۲۲۶۸۱۱۵ فکس : ۳۲۲۶۸۱۱۴

لیتوگرافی و چاپ: شرکت چاپ و نشر نوین تلفن:۳۳۲۲۴۰۷۶-۳۳۲۲۴۷۲۷

سایت: www.gilan-today.com

پست الکترونیک:gilantoday@gmail.com

عمه رشتی که بود؟

کیوان پندی *

ملکزاده خانم قاجار قوانلو ملقب به «زینت السلطنه» دختر فتح علی شاه قاجار و نوه دختری ابراهیم خان ظهیر الدوله در تهران متولد شد که سرانجام در سال ۱۳۱۱ هجری قمری (۱۲۷۲ شمسی) در سن شصت وچهار سالگی در رشت درگذشت.

این شاهزاده خانم از آن جایی که عمه ناصرالدین شاه قاجاربود و در شهر رشت هم اقامت داشت به «عمه رشتی» نیز معروف بود. این بانوی قاجاری بعد از اینکه به رشت آمد، با یکی از رجال وحاکمان عهد ناصری فومن به نام محمود خان سرتیپ فومنی از نبایر دختری امیر هدایت الله خان فومنی (اتور خان رشتی) ازدواج کرد که از او صاحب هفت دختر ویک پسر به نام عبدالحسین خان فومنی گردید.

عبدالحسین خان که بعدها ملقب به «مدیر الملک» و» سردار همایون» شد، بعد از فوت پدرش حاکم فومن و ماسوله شد ودردوره مشروطه هم همراه با میرزا صادق خان اکبر محتشم الملک حاکم گیلان گردید.

وی باغی وسیع به همراه عمارتی دو طبقه داشت که امروزه بازارچه میرزا کوچک همجوار بیمارستان رازی رشت جای آنرا گرفته است. در زمان قیام مشروطه درمحرم سال ۱۳۲۷ قمری(بهمن۱۲۸۷شمسی) اعضای کمیته ستّار رشت به این باغ و عمارت حمله کردند و حاکم مستبد وقت گیلان آقا بالا خان سردار افخم که مهمان عبدالحسین خان بود را به قتل رساندند که درپی آن ،گیلان بدست مشروطه خواهان افتاد واین واقعه مقدمه‌ای شد برای قیام ستارخان قراچه داغی(سردار ملی) در تبریز و فتح تهران توسط مشروطه خواهان گیلانی وبختیاری وشکست استبداد صغیر.

در دوره حکومت عبدالحسین خان عمران وآبادانی قابل توجه ای در فومن صورت گرفت ومجموعه بازار آن که گالی پوش بود با آجر و سفال تجدید بنا شد. عبدالحسین خان بعد از بیست سال حکومت بر فومن و ماسوله سرانجام در سال ۱۲۹۱ خورشیدی از دنیا رفت.

اما شوهر ملکزاده خانم، محمودخان فومنی در سال به شاد باش تولدیا به قولی ختنه سوران پسرش جشنی به پا کرد و سکه هایی را در ضرابخانه فومن ضرب نمود که یک طرف آن محمود و طرف دیگر عبدالحسین نقش شده بود. او این سکه ها را بین رعایای منطقه فومن تقسیم نمود که در پی آن حاسدان خبر به گوش شاه وقت ایران رساندند که محمود خان داعیه سلطنت دارد. به همین جهت ناصرالدین شاه به شدت خشمگین شد و دستور برکناری وحتی بریدن سر محمود خان را صادر کرد. در این زمان یحیی خان معتمد الملک حاکم وقت گیلان طبق دستور ناصرالدین شاه وی را دستگیر و زندانی نمود ولی با پا درمیانی ملکزاده خانم عمه شاه و در ازای اخذ دو هزار تومان، مجازات محمود خان به چوب وفلک تقلیل یافت.

در این ماجرا محمودخان به خاطر ناراحتی زیاد از این موضوع، به بیماری روحی و افسردگی مبتلا شد و مدتی با این بیماری دست و پنجه نرم کرد ، تا اینکه عاقبت در سال ۱۳۰۲ هجری قمری درگذشت.امروزه فرزند زادگان ایشان نام خانوادگی «محمودی» دارند. شادروان محمود محمودی

فرزند مرحوم ابوالفتح خان امجد السلطنه (متوفای ۱۳۳۰ شمسی) وبرادر زاده علی اکبرخان، نماینده سابق فومن، صومعه سرا وانزلی و همچنین شهردار پیشین رشت از این خاندان و نتیجه محمودخان است که زمین بیمارستان رازی رشت اهدایی او به مردم رشت است. وی عاقبت در مهر ماه سال ۱۳۴۰ درگذشت.

محمود محمودی خواهری داشت به نام شرافت محمودی که عروس میرزا فتح الله خان اکبر و همسر مرحوم حاج غلامحسین خان اکبر بود. این بانو از پایه گذاران بنگاه حمایت مادران ونوزادان(زایشگاه رشت) و از موسسین انجمن خیریه رشت و سالها در خدمت مردم بود که عاقبت در سال ۱۳۴۸ در سن شصت سالگی درگذشت و در گورستان ابن بابویه شهر ری مدفون شد. خواهر دیگر محمود محمودی به نام اشرف الملوک همسر شادروان مهندس یوسف سیمرغ شهردار سابق رشت بود.خواهر دیگر او نصرت الملوک محمودی همسر قهرمان میرزا چایکار عروس کاشف السلطنه محسوب می شد.

گفتنی است که یکی خواهران عبدالحسین خان مدیر الملک، عروس محمد ولی خان خلعتبری تنکابنی و همسرمرتضی قلی خان خلعتبری تنکابنی بود. خواهر دیگرش به نام امیر زاده خانم محمودی (مفتخر السلطنه) همسر دوم میرزا محمد چایکار(کاشف السلطنه) - پدر چای ایران- به شمار می رفت. خواهر دیگر همسر قاسم خان امین الملک بود که نوادگانشان امروزه در لاهیجان با نام خانوادگی «جهانسوز شاهی» شناخته می‌شوند. خواهر دیگر عبدالحسین خان ود دختر محمود خان، همسر میرزا یوسف خان معاون دیوان پدر میرزا عبدالوهاب مستوفی سمیعی است که بانی مسجد مستوفی در محله سبزه میدان - خیابان استادسرا رشت است.

منبع:

۱.حکمرانان گیلان در عهد زندیه و قاجاریه،نوشته دکتر هومن یوسفدهی، با تغییر واضافات

۲. سرزمین ومردم فومنات ، نوشته نگارنده، چاپ سوم

* کیوان پندی پژوهشگر تاریخ گیلان به سال ۱۳۵۳ درشهر رشت تولد یافته وپس از آن درشهر مجسمه ها« فومن » رشد کرده ودراین شهر تحصیلات خود را به پایان برده است .از آنجائیکه علاقه وافری به تحقیق وکتابخوانی ،بویژه تاریخ ایران و سرزمین گیلان داشته،از سال ۱۳۷۸ مطالعه و پژوهش های خود را دراین زمینه بصورت جدی دنبال نموده است که حاصل آن انتشار چند کتاب در حوزه گیلان شناسی می باشد. همچنین از سال ۱۳۸۳ تاکنون با برخی از نشریات و هفته نامه های محلی گیلان نیز همکاری داشته و ده ها مقاله تاریخی – پژوهشی منتشر وتقدیم مردم خوب دیار گیلان نموده است.

آثار وتالیفات منتشر شده:

۱- سرزمین ومردم فومنات (چاپ اول ۱۳۸۴ ، چاپ دوم ۱۳۸۷ ،چاپ سوم۱۳۹۸)

۲- رشت در آیینه ی تاریخ (چاپ اول ۱۳۸۷،چاپ دوم ۱۳۹۸)

۳- ماسوله نگین ایران زمین (۱۳۸۸)

۴- قلعه رودخان(ارباب قلعه ها) (چاپ هشتم ۱۳۹۵)

۵- راهنمای گردشگری استان گیلان (۱۳۹۳)

۶- دیدنی های گیلان (۱۳۹۴)

۷- گیلان در آیینه زمان (۱۳۹۴)

۸- خردمند جاوید (نگاهی به زندگی وآثار آیت الله اریب فومنی)(۱۳۹۵)

۹-خاندان های حکومتگر گیلان(۱۳۹۸)

۱۰-گیلان در اشغال بیگانگان(۱۳۹۸)

ادوارد براون و زندگی در ایران

گیلان امروز- به‌رغم میل من به دور شدن از تهران، سیزده روز طول کشید تا کارهایم را سر و سامان دادم. چون نمی‌خواستم از جاده رشت و (۸۸-۱۸۸۷م) (۶-۱۳۰۵قمری) و در عهد ناصری، برای سیاحت، مطالعه و پژوهش رهسپار ایران شد و در زندگی یک‌ساله خود در ایران، با مردم ایران و آداب و اخلاق ایرانیان آشنا شد و زبان فارسی را به‌خوبی فراگرفت.

کتاب یک سال در میان ایرانیان حاصل این سفر و بیان دیده‌ها و آموخته‌های او در این دوران است. وی بعد از اینکه وارد تبریز شد به شهرهای مختلف ایران و تهران وارد شد و بازدید و مطالعه کرد.

آخرین مقصد او کرمان بود که اقامت او در آنجا به‌طول انجامید، پس آن راهی تهران شد و قصد داشت در مدت کوتاهی که در تهران است به کارهایش برسد و عازم کشورش شود. وی در خاطراتش چنین نقل می‌کند:

هفت ماه از زمانی که تهران را به طرف جنوب ترک کرده بودم، می‌گذشت و در این مدت از نظر تفکر و سخن گفتن، بیشتر و بیشتر ایرانی شده بودم. ورود ناگهانی به روش زندگی اروپایی [تهران]مرا شدیدا تکان داد و حتی لذت چیزهای جدید هم از شدت آن نمی‌کاست و چند روز طول کشید تا به محیط جدید عادت کردم.

همه آرزویم این بود که در اولین فرصت از این پایتخت بیرون بزنم. بسیاری از دوستانم هم از تهران رفته بودند یا به روستاهای اطراف از فرط گرمی هوا پناهنده شده بودند، بنابراین اوقات بسیار خسته‌کننده و کسالت‌آورتر از دوره قبلی اقامتم در تهران سپری می‌شد.

به‌رغم میل من به دور شدن از تهران، سیزده روز طول کشید تا کارهایم را سر و سامان دادم. چون نمی‌خواستم از جاده رشت و انزلی به شمال بروم، قصد داشتم به بندر مشهدسر [بابلسر]بروم و از آن جا برنامه حرکت کشتی‌های بخار را تهیه کنم تا از طریق دریای خزر به روسیه بروم.

همچنین می‌بایست کتاب‌هایی را تهیه می‌کردم و پس از بسته‌بندی از طریق بوشهر به کمبریج می‌فرستادم.... از آنجا که قصد داشتم همه پول در دسترسم را کتاب بخرم و مساله این بود که نمی‌دانستم دقیقا چه کتابی را بخرم یا از کجا تهیه کنم؛ پس به چندین کتاب‌فروشی رفتم و از آن‌ها خواستم فهرست کتاب‌ها و قیمت‌شان را به من بدهند و اضافه کردم که، چون از چانه زدن بیزارم، در مورد قیمت‌ها بحث نخواهم کرد و خیلی ساده، فقط کتاب مورد نیازم را از کسی که ارزان‌ترین قیمت را بدهد خواهم خرید.

این نقشه خوب کار کرد، زیرا آن‌ها نمی‌دانستند من به کدام کتاب‌فروشی‌ها رفته‌ام و بنابراین نمی‌توانستند دست به دست دهند و علیه من توطئه کنند. به‌زودی یک صندوق بزرگ فلزی را با گزیده‌ای از کتاب‌های مرجع به درد بخور که اکثرا در اروپا نایابند، پر کردم. در اروپا فقط چاپ‌های بد هندی در دسترس هستند...

همچنین مقداری اشیای خرده ریز خریدم و نیز یک دست لباس کامل ایرانی که تحت نظر حاجی صفر [خدمتکار مخصوص ادوارد براون در ایران]برایم دوخته شد. در میان کتاب‌فروشان با یک مرد سالخورده دوست‌داشتنی آشنا شدم که یک پژوهشگر واقعی بود. او هروقت که موفق به یافتن دو، سه دست‌نوشته از کتاب نایابی که مورد نظرش بود، می‌شد (عموما کتب فلسفی و عرفانی)، خودش با سرمایه‌گذاری شخصی و بدون کمک کسی، به بهترین و صحیح‌ترین وجهی که در توانش بود، آن را چاپ سنگی و نشر می‌کرد.

کتاب‌هایی که ادوارد براون در تهران خرید

البته هیچگونه کمک یا دلگرمی و پشتیبانی از بزرگان دریافت نمی‌کرد که در روزگاران خوب‌تر گذشته ممکن بود ارزش کاری را تشخیص دهند و امکاناتی فراهم آورند که زحمات و کارهای ناشی از عشق و علاقه وی در سطح گسترده‌تری انجام بگیرد. نام او تا جایی که در خاطرم مانده، شیخ محمدحسین کاشانی بود.

نمی‌دانم اکنون در قید حیات هست یا نه، اما به هرحال همیشه او را به یاد خواهم داشت. او نمونه‌ای بود از عاشقان کتاب و محققان راستین مهربان، بدون طمع مادی و مصمم و با اراده‌ای مشرق زمینی؛ و بخت با من یار بود که توانستم با وی آشنا شوم. سه شنبه، ۱۸ سپتامبر.

خرید کتاب‌هایم به پایان رسید که مجموعا بیش از ۱۰ پوند برایشان خرج شد. برای استفاده دانشجویان زبان فارسی، تعدادی از فهرست بیست و شش مجلدی که به این مبلغ تهیه کردم را همراه قیمت هر یک در اینجا می‌آورم. پانزده کتاب اولی را از دوست خوب سالخورده‌ام، شیخ محمد حسین کاشانی و یازده عدد بقیه را از کتاب‌فروش دیگری خریدم تا حسرت بخورند کتاب‌خوانان.

۱- برهان جامی، لغت‌نامه فشرده و عالی کلمات فارسی در زمان سلطنت فتحعلی شاه و محمد شاه. توسط محمدکریم ابن مهدی قلی میرزا تالیف شده و عمدتا بر اساس کتاب برهان قاطع و فرهنگ رشیدی است. چاپ سنگی تبریز، ۱۲۹۰ هجری، قیمت ۱۰ قران.

۲- دیوان انوری، طبع تبریز، ۱۲۶۶ هجری، قیمت ۱۲ قران.

۳- قصص‌العلما تالیف محمد بن سلیمان تنکابنی، همراه دو رساله دیگر، یکی به نام سبیل‌النجات و دیگری به نام ارشاد العوام تالیف سیدمرتضی علم‌الهدی، چاپ دوم، چاپ سنگی تهران، ۱۳۰۴ هجری، قیمت ۱۰ قران.

۴- شرح منظومه، متن و شرح اشعار عرفانی قدیم، چاپ‌سنگی، بدون تاریخ، قیمت ۸ قران.

۵ - [گویا از چشم مترجم افتاده است]

۶ - حدیقه الشیعه، تالیف گسترده‌ای درباره عقاید و تاریخ شیعه، جلد دوم فقط به امامان می‌پردازد. چاپ سنگی تهران، ۱۲۶۵ هجری، قیمت ۱۲ قران.

۷- تفسیر عرفانی قرآن از شیخ محی‌الدین ابن العربی، عارفی قابل توجه از اهالی مغرب که در اواخر قرن ۱۲ و اوایل قرن ۱۳ میلادی دوران کمال خود را گذراند. چاپ سنگی هند، ۱۲۹۱ هجری، قیمت ۳۰ قران.

۸- رسالات فلسفی ملاصدرا همراه با حاشیه حاجی ملاهادی [سبزواری]، چاپ سنگی، بدون تاریخ، قیمت ۱۰ قران.

۹- تذکره الخطاطین و شرح سفرهای ایران، ترکیه، عربستان و مصر، تالیف میرزا سنگلاخ، کتابی عظیم و بسیار جذاب با چاپ سنگی زیبا به خط خوش نسخ که در تبریز به سال ۱۲۹۱ هجری منتشر شده است، قیمت ۲۵ قران ...

منبع: «یک سال در میان ایرانیان» نوشته ادوارد گرانویل براون، ترجمه: مانی صالحی‌علامه. تهران: نشر ماهریز، ۱۳۸۱. منتخبی از صفحات ۵۵۴-۵۵۲ و ۵۶۰-۵۵۸.

کشکول

تاریخی‌ترین و قدیمی‌ترین هتل‌های جهان

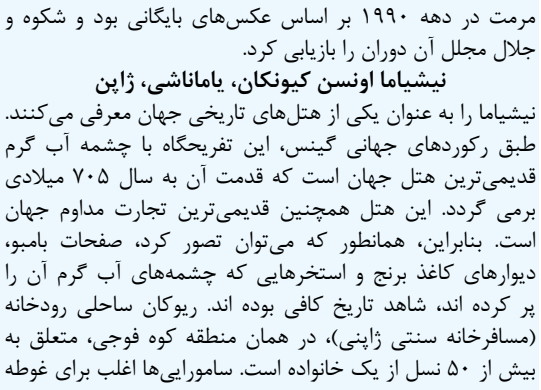

گیلان امروز- اگر دیوارهای هتل‌های تاریخی می‌توانستند صحبت کنند، آن‌ها از مهمانان سلطنتی، معاملات سیاسی و مهمانی‌های با عظمت سخن می‌گفتند.هتل هایی که شرحشان را در ادامه می خوانید قدیمی‌ترین هتل‌های جهان هستند که بیش از یک هزار سال ورود و خروج مهمان‌ها را شاهد بوده اند.

دسوتو، ساوانا، آمریکا؛ هتل آل کاپون

هتل دسوتو مانند شهری که در آن حضور دارد غرق در تاریخ است. هتلی که قدمت آن به سال ۱۸۹۰ برمی گردد، محل اقامت گانگستر مشهور آل کاپون است. این هتل در منطقه تاریخی بلوط خیز ساوانا به عنوان یک نقطه عطف برجسته باقی مانده، اگرچه در طول دهه‌ها چندین بار به طرز قابل توجهی ارتقا یافته است. فضای داخلی آن کاملاً براق و مدرن و لابی آن مملو از هنر است و جزئیات دوره قدیم مانند لوسترهای کریستال اصلی و کاشی‌های قدیمی در آن برای ادای احترام به گذشته است.

کلاریج، لندن، انگلیس

لندن بیش از سهم خود از بناهای تاریخی و هتل‌های نمادین برخوردار است، هرچند سخت است که از ظرافت بی انتهای هتل مهم مایفیر عبور کنیم. این هتل در ابتدا هتل میوارت بود که در سال ۱۸۱۲ تاسیس شد، تا اینکه در سال ۱۸۵۴ توسط خانواده کلاریج خریداری شد و دو سال بعد با این نام افتتاح شد. با تمرکز بر تجملات محرمانه، به سرعت میهمانان پولدار را به خود جلب کرد و محل اقامت ستاره‌های هالیوود، شخصیت‌های برجسته و سلطنتی از سراسر جهان شد.

ملکه ویکتوریا و پرنس آلبرت، آدری هپبورن، میک جاگر، وینستون چرچیل و النور روزولت از لیست میهمانان برجسته آن هستند. شهرت این هتل به عنوان پناهگاه تجملات در دهه ۱۹۲۰ زبانزد شده بود. این هتل در سال ۱۹۲۹ به سبک آرت دکو بازسازی شد. مرمت در دهه ۱۹۹۰ بر اساس عکس‌های بایگانی بود و شکوه و جلال مجلل آن دوران را بازیابی کرد.

نیشیاما اونسن کیونکان، یاماناشی، ژاپن

نیشیاما را به عنوان یکی از هتل‌های تاریخی جهان معرفی می‌کنند. طبق رکوردهای جهانی گینس، این تفریحگاه با چشمه آب گرم قدیمی‌ترین هتل جهان است که قدمت آن به سال ۷۰۵ میلادی برمی گردد. این هتل همچنین قدیمی‌ترین تجارت مداوم جهان است. بنابراین، همانطور که می‌توان تصور کرد، صفحات بامبو، دیوارهای کاغذ برنج و استخرهایی که چشمه‌های آب گرم آن را پر کرده اند، شاهد تاریخ کافی بوده اند. ریوکان ساحلی رودخانه (مسافرخانه سنتی ژاپنی)، در همان منطقه کوه فوجی، متعلق به بیش از ۵۰ نسل از یک خانواده است. سامورایی‌ها اغلب برای غوطه ور شدن، از این مکان استفاده می‌کنند. این هتل میزبان بسیاری از مهمانان برجسته در طول قرن ها، از جمله ایاسو توگوگاوا، بنیانگذار توگوگاوا، در اوایل قرن ۱۷ بوده است.

مارمونت، لس آنجلس، آمریکا

برخی از هتل‌ها به میزبانی پادشاهان، ملکه ها، شاهنشاهان و بنیانگذاران مختلف مشهور هستند. بیشتر تاریخ CHATEAU MARMONT ناشی از جذابیت ماندگار آن برای مشاهیر و مفاخر است که بدنبال مکانی برای استراحت و اغلب مهمانی دور از چشم کنجکاوان هستند. این هتل کلاسیک گوتیک که در هالیوود قرار دارد، در سال ۱۹۲۹ ساخته شده و به اندازه هر ستاره‌ای که از درهای آن عبور کرده باشد مشهور است. در سال ۱۹۸۲، وقتی جان بلوشی، بازیگر برادران بلوز، در حالی که در یکی از خانه‌های ییلاقی اقامت داشت، بر اثر مصرف بیش از حد مخدر فوت کرد، این هتل تیتر اصلی همه مجلات شد، اما درخشش ملک را از بین نبرد. ستاره‌ها با خدمات بی نظیر هتل و سوئیت‌های مجلل و باشکوهی که بیشتر آن‌ها بیشتر شبیه آپارتمان‌های لوکس هستند، جذب این هتل می‌شوند.

ویندزور، ملبورن، استرالیا

قدیمی‌ترین هتل استرالیا یک شاهکار زیبا و به سبک رنسانس است که در مقابل مجلس پارلمان ملبورن واقع شده است. دیوارهای بکر و بی نقص تزئین شده آن و فرش‌های مایل به قرمز شاهد انواع و اقسام رویدادها بوده است. از تهیه قانون اساسی این کشور در سال ۱۸۹۸ گرفته تا هیجان مهمانان VIP از جمله ویوین لی و سر لورنس اولیویه. هتل در سال ۱۸۸۳ افتتاح شد و در اصل THE GRAND نام داشت. در سال ۱۹۲۳، هتلی که به تازگی مرمت شده بود، ناهاری را با حضور شاهزاده ولز (بعدا ادوارد هشتم) برگزار کرد و به احترام او تغییر نام داد.

امروزه وسایل قدیمی آن، از لابی پر از اشیا عتیقه گرفته تا سالن مجلل و طلاکاری شده با شیشه‌های ویترای، حس تاریخی بودن این مکان را حفظ می‌کنند. از زمان افتتاح هتل چای بعد از ظهر در اتاق نشیمن سرو می‌شود و این حس سنتی به اتاق‌ها نیز کشیده می‌شود. در طی دهه‌های گذشته هتل مورد مرمت واقع شده است، اما مبلمان چوبی، پارچه‌های مخملی و فرش‌های مخمل خواب دار به شما کمک می‌کنند تا تعادل لذت بخشی از محصول مدرن و تاریخی را شاهد باشید.

منبع: چمدان